10/09/2021

80 година од стварања система логора Јасеновац, најмонтруозније фабрике смрти у Европи

Председник Вучић: Сећање на српско име и презиме неће бити затрто. Владика Јован: Наш однос према Јасеновцу одређују речи патријарха Германа: Праштати морамо, заборавити не смемо. Патријарх Порфирије: Кроз молитвено памћење лечимо своје ране. Молимо се за све људе и да се Јасеновац никоме, никада и нигде не понови.

Поводом 80. годишњице од оснивања система концентрационих логора смрти у Јасеновцу, Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије примио је 10. септембра 2021. године у Патријаршији српској у Београду председника Републике Србије г. Александра Вучића, Његово Преосвештенство Епископа славонског г. Јована и директора Музеја жртава геноцида др Дејана Ристића.

-Навршава се 80 година од стварања најмонтруозније фабрике смрти у Европи, система логора Јасеновац. Србија и Република Српска заједнички

раде на јачању културе памћења. Чинимо све да не буду заборављене јасеновачке жртве и тражимо начине како држава може да помогне Српској Православној Цркви у целом процесу као и о другим важним питањима, рекао је председник Вучић.

-Данас смо коначно постигли договор и преносим потврду и г. Милорада Додика да заједно учествујемо у изградњи центра који би требао да буде свесрпско светилиште на најтужнијем месту у Доњој Градини, у Републици Српској, да подигнемо велики меморијални центар и да подсетимо на све друге злочине почињене над нашим народом, а на територијама које данас нису под контролом српског народа, рекао је председник Србије.

-Сећање на српско име и презиме неће бити затрто. Уложиће се велики новац у изградњу тог меморијалног центра: 80 одсто Србија и 20 одсто Република Српска, рекао је председник Вучић.

Председник Вучић је истакао и да Музеј жртава геноцида, важна институција основана 1992. године, нема своје просторије, па је стога је договорено да се покуша да се оне успоставе на простору Старог сајмишта уколико се реше имовински проблеми. -Заједно ћемо поднети иницијативу да лева обала Саве добије назив Обале јасеновачких жртава, што би обухватило све жртве: и српске, јеврејске, ромске и све друге. Верујемо да ће то наићи на одобрење градских власти. Циљ је да светској јавности укажемо кроз шта је српски народ пролазио пре 80 година, да се шири истина. Задовољан сам што држава може да учествује у ономе што је од великог значаја за наш народ и поносан што Србија и српски народ памте, што никада неће заборавити ужасне злочине у Јасеновцу. Србија данас то може да учини, Србија се не стиди својих жртава. То су наши јунаци и даћемо све од себе да њихово јуначко дело не буде заборављено, поручио је председник Вучић.

-Најзначајнији и највећи догађај од ослобађања логора, тј. пробоја логораша, јер Јасеновац нико никад није ослободио, 22. априла 1945. године, јесте освећење обновљене много мање и много убогије цркве у Јасеновцу септембра 1984. године. Тада је Патријарх српски Герман са двојицом будућих патријараха и петорицом архијереја освештао тај храм и изговорио речи које одређују наш однос према Јасеновцу и свему што се у њему збивало: Праштати морамо, али не смемо заборавити. Владика Сава, мој претходник, ту светињу је 2000. године прогласио манастиром. И ево сада смо на новом прагу са огромном љубављу и помоћи Републике Србије и њене Владе. Први пут у историји Јасеновца, јер нажалост оно што је манастир запамтио је преко тридесет година спречавања да се подигне храм који је и

био прва жртва Јасеновца. Први логораши су имали први задатак да сруше огромни, прелепи храм који је некад био у Јасеновцу. Значи, после тридесет година је добијена дозвола за обнављање храма, а после четрдесет година је тај храм подигнут, па је и он у својој обнови био храм мученик. И сада тај храм – манастир наставља своју мисију да би се у њему Богу молило, да би се кадили гробови мученика, да би примали сви оне који долазе, а то је најважније, да се поклоне сенима мученика, да их прославе и да се оданде настави ширити реч патријарха Германа: Праштати морамо, али не смемо заборавити, беседио је Епископ славонски г. Јован који је заблагодарио председнику Вучићу и Његовој Светости Патријарху.

-Прво што је урадио и као Митрополит загребачки и као Патријарх српски, Његова Светост је дошао свом народу на Банији и дошао је у Јасеновац показујући да је достојан наследник патријарха Германа и носилац његове поруке незаборава и поруке праштања, закључио је владика Јован.

-Подвукао бих реч светилиште, коју је изговорио господин Председник, јер мислим да је то права реч која описује места страдања. Много пута сам био не само у Јасеновцу него и на другим местима страдања нашег народа, у Јадовну итд. Али кад год сам ушао у Јасеновац имао сам утисак да сам ушао у једну сасвим другачију зону постојања у односу на све што је око нас. Имао сам увек доживљај да сам ушао у једну мистичну зону. Та мистична зона Јасеновца и других места страдања људи показује да је то метафизички простор и зато и јесте светилиште. Стога ништа боље није могло да се деси за Јасеновац, за оне који су тамо пострадали, али и за оне који су чинили злочине, као и за све који са добром вољом тамо одлазе, па и за оне који немају добру вољу у односу на то место, ништа боље није могло да се деси него да ту никне манастир, женски манастир из којег се непрестано, двадесет четири часа, уздиже молитва за оне које су пострадали, али и молитва њима, јер су они невине жртве. Они су мученици који заступају све нас пред Богом, моле се за мир, за добро међу људима и вероватно се моле и за своје злотворе, истакао је патријарх Порфирије.

-Сећање на прошлост је сећање на будућност, на то због чега смо створени. Ко нема сећање на то зашта нас је Бог створио – а рећи ћу реч богословску: створио нас је да учествујемо у свему ономе што је Његово, да будемо Њему подобни – ко нема ту врсту сећања и молитвеног обраћања Богу у том кључу, тај не може поштовати себе, тај не може препознати другог и отуда реке мржње сусрећемо на свакој страни света. Помен, сећање, памћење – то јесте молитва. То чини манастир Јасеновац са својим монахињама, али у исто време

да се то памћење никада не претвори у злопамћење, него да кроз молитвено памћење лечимо своје ране и истовремено кроз молитву обраћајући се Богу увек и свагда, молећи се за све људе, молимо се да се то никоме и никада и нигде не понови, поручио је патријарх Порфирије.

-Веома је значајно, а Бог зна зашто је то баш тако, да имамо манастир у Јасеновцу, да, ако Бог да, имамо меморијални центар – светилиште на другој обале реке, преко пута манастира, и наравно да имамо Музеј жртава геноцида, јер то чини сваки зрео народ у односу на себе, показујући поштовање и самоспознају, поштовање према себи и према своме. Без те претпоставке апсолутно није могуће не само препознати и поштовати другога него начинити и први корак у односу на њега. Радујући се што смо се данас састали, још више се радујем што смо сагласни око свега онога што треба чинити у будућности, уз, још једампут, захвалност на свему што чине људи који су овде са мном присутни: председник Републике Србије г. Александар Вучић, мој брат Епископ славонски и пакрачки г. Јован и директор Музеја жртава геноцида г. Дејан Ристић. Још једампут захваљујем на свему и нека Бог да снаге да још више и ефикасније чинимо све што је у овом кључу, јер је то један од снажних и великих покрета, широких и ефикасних путева да градимо добро, да градимо мир, баш речима патријарха Германа: памтимо, не заборављамо. Увек хоћемо и желимо да праштамо свима, као што и друге молимо да праштају на свему у чему ми нисмо били људи у односу на њих, рекао је Патријарх српски г. Порфирије.

spc.rs